

Reflexe Audiocafé podzim 2019

Do kurzu Audiocafé jsem se přihlásila s jasným cílem, a tím bylo rozšíření mých znalostí o audio tvorbu, jejichž základy jsem získala již dříve v předmětu Audio a video. Kurz Audio a video se zaměřoval především na čistě technickou oblast. Zde jsem si, jako do té doby naprostý amatér, osvojila mnoho užitečných informací, například jak nastavit a ovládat nahrávací zařízení, jak získaný materiál sestříhat či jak nahrát voiceover. Stále mi ale chyběl náhled do praxe. Chtěla jsem vědět podle čeho si autoři zvukových dokumentů vybírají svá témata, různé přístupy k práci s materiálem nebo v čem vlastně přesně spočívá práce dramaturga a mnoho dalšího. Právě Audiocafé mi umožnilo prostřednictvím několika zajímavých dokumentů a debatou s autory na moje otázky získat odpovědi. V následujícím textu se pokusím reflektovat pro mě nejvíce inspirativní myšlenky každého ze šesti dokumentů.

Prvním z nich je dokument V mongolské stepi uprostřed léta od Jiřího Slavičinského. Fascinovalo mě, jakým způsobem si dokázal poradit s jazykovou bariérou. Samozřejmě měl překladatele, ale ze studia sociální antropologie jsem si odnesla jeden důležitý poznatek. Nikdy nejsme zcela schopni pochopit mentalitu jiného národa prostřednictvím jazyka, a to ani v případě, když jazyk onoho národa ovládáme. Význam jednotlivých slov může v odlišných kontextech znamenat něco zcela jiného. Přítomnost tlumočníka, který do překladu, i když neúmyslně, přidává svoje vlastní interpretace, celou záležitost správného pochopení významu značně komplikuje. Proto oceňuji, že v dokumentu je kladen velký důraz na zvuky prostředí, které podle mého názoru dokážou mnohdy lépe vyjádřit dění či atmosféru než slova.

Druhý dokument nesl název Naše vaše divadlo od autorů Lucie Vyhnákové a Ivana Studeného. Přijde mi naprosto úžasné, že nikdo vlastně neplánoval takový dokument vytvořit. Téma tak nějak samo vplynulo na povrch. Moc se mi líbilo, jak byly do dokumentu vloženy pasáže, kde se k představení vyjadřují divadelníci, nahý student i zástupci Slušných lidí. Myslím si, že názory více stran dodávají dokumentu na komplexnosti. Dále mi dokument poskytl zajímavý vhled do myšlení hnutí Slušných lidí. Nikdy bych netušila, že takové představení, byť velmi kontroverzní vyvolá u nás v Česku takové pozdvižení.

Dalším v pořadí byl dokument Matěj od autorky Terezy Rekové. Příběh Matěje na mě silně zapůsobil. Přiznám se, že hlavním důvodem mého zaujetí nebyl dokument samotný. Ten byl z mého laického pohledu zcela výborný, ale za nejzajímavější a nejpřínosnější shledávám následnou debatu s Matějem. Naprosto mě uchvátilo, jak byl vyrovnaný, dle mého názoru spokojený a ochotný odpovědět na každou naši otázku. Zároveň mě i toto setkání s ním přimělo zjistit si více podrobností o poruše autistického spektra a o různých organizacích, které takto znevýhodněným lidem pomáhají.

Rozhodně nejvtipnějším a nejzábavnějším dokumentem bylo dílo Evy Blechové Tygří lejno, voňavka a vetřelec. Nikdy by mě nenapadlo, jak lze na základě takové „triviální“ věci natočit tak dobrou komedii. Chápu, že pro autorku dokumentu ten noční hluk musel znamenat peklo, ale je tam nádherně popsána cesta od naprosté nenávisti ke smíření až po kamarádství s kunou. Vidím v tom i jisté poselství pro všechny lidi, kteří se za každou cenu snaží změnit něco, co není v jejich moci. Někdy je prostě lepší se smířit s tím, jak se věci dějí a ony se třeba vyřeší samy. Dalším velmi silným zážitkem pro mě byla její návštěva šamana. Tato část byla nahaná neskutečně reálně a uvěřitelně. Chvíli jsem měla pocit, že tam jsem s ní.

Při poslechu dokumentu Záznam, dokument a mix aneb: první stopy od Violy Ježkové jsem si říkala, že při natáčení svého prvního audio dokumentu bych na tom byla asi naprosto stejně jako jeho hlavní aktéři. Dokument mi otevřel oči, protože jsem si uvědomila, kolik práce stojí za vytvořením jednoho audiodokumentu. Dále jsem poznala, že i sebelepší a dopodrobna promyšlená témata nemusejí dopadnout podle představ autorů a někdy je prostě nutné pozměnit svůj záměr (myslím tím především to nahrávání v cukrárně).

V posledním poslechovém večeru jsem měla možnost slyšet jednu část z několika dílné série Matematika zločinu od Magdalény Sodomkové a Brit Jensen. Dlouhou dobu jsem zastávala názor, že soudní procesy, jsou jednou z nejnudnějších věcí na světě, kde se předčítají pouze dlouhé spisy nejrůznějších zjištění. Proto mě velmi mile překvapilo, jak dokázaly autorky vytvořit z jednoho na první pohled ne moc zajímavého případu velmi poutavou krimi story, která dokáže vzbudit napětí. Obdivuji, že i přes tolik překážek, jež je provázeli před vydáním dokument se nevzdaly a vše dotáhly do konce.

Závěrem bych už chtěla říct jedinou věc. Velmi oceňuji výběr dokumentů, protože každý z nich byl nesmírně originální. Hodiny Audiocafé mi daly skvělou možnost blíže se seznámit s tvorbou audiodokumentů a poznat mnoho inspirativních lidí, za což jsem velmi vděčná.